

løst på en anden måde end ved den traditionelle forligsmægling i retten, der bygger på de gældende retsregler, eller ved en dom. Retsmægling kan give mulighed for at nå frem til en aftalt løsning på konflikten, der opleves som mere tilfredsstillende for begge parter, idet løsningen ved retsmægling i højere grad kan give parterne indflydelse på forløbet og tage hensyn til parternes underliggende interesser, behov og fremtid.

1.2. I foråret 2003 iværksatte Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og Advokatrådet en fælles forsøgsordning med retsmægling i civile retssager ved byretterne i København, Århus, Aalborg og Roskilde samt ved Vestre Landsret. Rammerne for forsøgsordningen er nærmere beskrevet under pkt. 2.4 nedenfor.

I forbindelse med høringen over betænkningen, jf. pkt. 5 nedenfor, meddelte Advokatrådet den 31. januar 2007, at Advokatrådet ikke længere ønskede at deltage i forsøgsordningen. Forsøgsordningen er derfor siden fortsat i samarbejde mellem Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen.

Forsøgsordningen med retsmægling har haft til formål at tilvejebringe praktiske erfaringer til brug for Retsplejerådets overvejelser om en permanent, landsdækkende ordning med retsmægling. Forsøgsordningen er blevet evalueret, og af den endelige evalueringsrapport fra marts 2005 fra Justitsministeriets Forskningsenhed fremgår bl.a., at retsmægling samlet set vurderes meget positivt i langt hovedparten af sagerne og af langt hovedparten af de involverede. Evalueringen viser, at der blandt såvel retsmæglerne som parterne og partsadvokaterne er stor opbakning bag forsøgsordningen, og at et stort flertal vil anbefale, at ordningen videreføres.

1.3. Lovforslaget indebærer, at grundelementerne i forsøgsordningen i vidt omfang videreføres i en permanent, landsdækkende ordning med retsmægling. Forslaget indeholder følgende hovedpunkter:

- Det foreslås, at retsmægling skal kunne anvendes i borgerlige sager, der verserer ved byret, landsret eller Sø- og Handelsretten. Efter forslaget er retsmægling en generel mulighed i retsplejeloven, som parterne kan anmode retten om adgang til at benytte sig af. Det er herefter retten, der beslutter, om retsmægling kan indledes, og som i så fald udpeger en retsmægler til at bistå parterne med selv at nå frem til en aftalt løsning på deres tvist. Det er en forudsætning for retsmægling, at der er tale om et dispositivt forhold, dvs. en sag, hvor parterne frit kan indgå gyldig aftale om det eller de spørgsmål, som tvisten omhandler.

- Det foreslås, at både domstolsjurister og advokater skal kunne udpeges som retsmægler. Det er forudsat, at alle, der udpeges til retsmægler, er skønnet egnet hertil og skal have gennemgået et relevant uddannelsesforløb i mægling.
- Det foreslås, at retsplejelovens §§ 60 og 61 om inhabilitet skal finde tilsvarende anvendelse for retsmægler.
- Det foreslås, at retsmægleren skal fastlægge forløbet af retsmæglingen i samråd med parterne. Retsmægleren kan med parternes samtykke også holde møder med parterne hver for sig.
- Det foreslås, at retsmæglingen afsluttes, hvis parterne når frem til en aftalt løsning på tvisten, retsmægleren bestemmer det, eller én af parterne anmoder om det. Det foreslås endvidere, at retsmægleren skal være forpligtet til at afslutte retsmæglingen, hvis det er nødvendigt for at hindre, at parterne indgår en aftale, der indebærer strafbare forhold eller i øvrigt strider mod ufravigelig lovgivning.
- Det foreslås, at oplysninger, der fremkommer under en retsmægling, skal være fortrolige, medmindre parterne aftaler noget andet, eller oplysningerne i øvrigt er offentligt tilgængelige. De fortrolige oplysninger må som udgangspunkt ikke videregives, men efter forslaget kan en part dog videregive en oplysning fra retsmæglingen, hvis oplysningen hidrører fra parten selv, eller det følger af lov mv., at oplysningen skal videregives. Det foreslås endvidere, at bestemmelsen om, hvornår oplysninger fra en retsmægling kan videregives, skal finde tilsvarende anvendelse for andre deltagere i retsmæglingen end parterne og retsmægleren. Hvis sagen fortsætter ved retten efter endt retsmægling, kan en part efter forslaget uanset retsmæglingens fortrolighed om nødvendigt anvende oplysninger, som er modtaget under retsmæglingen, til at begrunde en anmodning til retten om at pålægge modparten eller andre at udlevere dokumenter, jf. retsplejelovens kapitel 28 (edition).
- Det foreslås, at hver part skal bære egne omkostninger i forbindelse med en retsmægling, og at dette skal gælde, uanset om retsmæglingen ender med en aftalt løsning på konflikten eller ej.
- Det foreslås, at en retsmægler som udgangspunkt ikke må virke som dommer under sagens fortsatte behandling efter retsmæglingens afslutning. Efter forslaget gælder der enkelte undtagelser hertil, idet det foreslås, at en dommer, der har fungeret som retsmægler, ikke skal være afskåret fra efter anmodning at indføre en aftalt løsning som retsforlig i retsbogen og træffe beslutning om at hæve sagen.